

UOČI UPISA U SREDNJE ŠKOLE MINISTARSTVO NASTOJI UBLAŽITI PODJELE NA MUŠKA I ŽENSKA ZANIMANJA

CURE, IDITE U VARIOCE!

Dobit ćete dva dodatna boda

Ako je za upis u određenu strukovnu kvalifikaciju prijavljeno više od 80 posto kandidata istoga spola, dodatna dva boda dodjeljuju se kandidatima suprotnog spola. Sve to kako bi se postigla spolna ravnoteža u učionicama

IZ SUKNJE U TRLIŠ

Ljubičić: Međunarodni standardi

•• Taj je kriterij u skladu s Nacionalnom politikom o ravnopravnosti spolova i međunarodnim standardima. To je proces koji će dugo trajati, ali važno je postaviti zakonodavni kriterij. Od toga sve počinje – kaže pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić. Dodaje kako se kriterij ne odnosi na sve škole, nego samo na one u kojima je pod zastupljenost jednoga od spolova najveća.

PIŠE MARIJANA CVRTILA

Djevojke u varioce, zidare, automehaničare i puškare, mladići u stiliste, primanje, frizere i plesače – takav zahtjev za ravnopravnost spolova pokucalo je i na vrata obrazovnih ustanova. U ovogodišnjim kriterijima za upise u srednje strukovne škole, naime, prvi je put uvršten kriterij prema kojemu se, ako je za upis u određenu strukovnu kvalifikaciju prijavljeno više od 80 posto kandidata istoga spola, dodatna dva boda dodjeljuju kandidatima suprotnog spola.

Sve to kako bi se postigla spolna ravnoteža u učionicama, a mladiće i djevojke privuklo onim zanimanjima koja ne odgovaraju tradicionalnim podjelama, objašnjava u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta.

“Dobro došli u 1813. godinu”, „Besposlen pop i jariće krsti” – samo su neki od komentara začuđenih prosvjetnih djelatnika u tipičnim „muškim” i „ženskim” srednjim školama u Zagrebu, u kojima su u ponedjeljak počeli upisi. Dok su neki nove kriterije dočekali s velikim upitnikom, a drugi, većinom u „muškim” školama, raširenih ruku, prvi dan prijave za upis nije donio gotovo nikakve veće razlike od dosadašnje prakse, a dodatna dva boda nisu bila dovoljan mamac za preveliku izmjenu spolne strukture po školama.

‘Bili smo u nevjericu’

- Razmatrali smo te kriterije na nastavničkom vijeću i moram priznati da smo bili u nevjericu. Zašto bi netko bio privilegirani samo na osnovi spola? To je slijepo prepisivanje zakonske odredbe – ka-

že ravnatelj Škole za tekstil, kožu i dizajn iz Zagreba Petar Smajić. Škola koja, među ostalim, upisuje modne stiliste, dizajnerice odjeće, obućare i krojače i u ponedjeljak je zaprimila više od 80 posto prijavnica djevojkama, a među 480 učenika svega je 40 dečki.

- Nema problema, proceduru ćemo provesti. Možda u nekim zanimanjima mogu “izviti” jedna ili dvije cure, ali zato će imati prednost u drugoj školi ako žele biti automehaničari ili vozači – kaže Petar Smajić.

Ipak, priznaje, ne treba isključiti faktor motivacije: „Curama krojačicama veća je motivacija u nastavi ako imaju barem jednog dečka u razredu.”

-Ma, mi nemamo ni muških kandidata za staklare, a kamoli ženskih. Godinama nas zovu s burze iz staklarskih firmi, traže da im nekoga poš-

aljemo a mi nemo koga. Tko god dođe u školu, dobro dođe. Nemamo upisni prag, svi se mogu upisati, i muški i ženski kandidati, nitko neće izgubiti mjesto – prenosi nam svoju ustanovu Anto Vidović, ravnatelj zagrebačke Obrtničke i industrijske škole, koja obrazuje buduće armirače, dimnjačare, tesare, zidare, vodoinstalaterne, keramičare i slično, a učenici su uglavnom muškarci.

Ravnopravnost spolova

- Imali smo jednu djevojku dimnjačarku koja je ove godine maturirala, i to je prva dimnjačarka u Hrvatskoj. Za vrijeme školovanja bila je hit. Ali, ni danas na prijavama za upise nije bilo puno djevojkama, tu i tamo prijave se za pismoslikarice. Bili bismo sretniji da ih je više. Čim ima cura u razredu, de-

Šutalo: Zašto žena ne može biti dobar automehaničar?

•• Sve vrste škola vrednuju rezultate u znanju i vještinama koje su učenici postigli u prethodnom obrazovanju. Kako je još uvijek naše društvo tradicionalno, pa se zanimanja, uvjetno, dijele na muška i ženska, da bismo malo demokratizirali i taj segment te ravnopravno postavili ljestvicu zanimanja svakome prema sposobnostima, ove smo godine otvorili mogućnost da se učenike s dodatna dva boda potakne pri upisu u određena strukovna zanimanja – pojašnjava Vera Šutalo, načelnica Odjela za odgojno-obrazovni sustav u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta. - Nigdje ne stoji da žena ne može biti dobar automehaničar. Pogotovo danas, kad se tehnologija toliko razvila da je pristup novim znanjima i korištenje suvremenih alata umanjilo postojeće rodne razlike te znatno pridonio prevladavanju ustaljene podjele na ženska i muška zanimanja – kaže Vera Šutalo.

Stipičić: Isforsirana rješenja

•• Protiv sam takvog davanja prednosti na osnovi spola. Trebamo biti društvo jednakih šansi za sve – kaže Željko Stipičić, predsjednik Školskog sindikata “Preporod”. U njegovoj srednjoj školi u Vrbovcu, kaže, u ponedjeljak je na prijavama za upis najveći red bio za zanimanje – mesara. - To je stoga što je lokalna mesna industrija počela zapošljavati ljude, pa mladi vide perspektivu. Sve kreće od impulsa gospodarstva, a ne nekakvih isforsiranih rješenja – poručuje Stipičić.

ki su mirniji – kaže ravnatelj Vidović.

- Kod nas svake dvije godine po jedna od djevojkama upiše neko od zanimanja. Javlja se uglavnom za zlatare, a imali smo i tri djevojke za zanimanje automehatroničar. Što se nas tiče, taj kriterij o ravnopravnosti spolova nije ni trebalo spominjati. Za to sam da se ženama u ovim zanimanjima da šansa. To jest pozitivna diskriminacija, ali i trend. Necemo postupati protiv toga – kaže Anto Delač, ravnatelj zagrebačke „gotovo sto posto muške” Elektrostrojarske obrtničke škole, u kojoj se školuju budući automehatroničari, autolimari, puškari, autoelektričari, elektroinstalateri i slično.

Posve suprotna slika u umjetničkim školama: - Nažalost, nemamo puno muških kandidata. Sret-

ni smo kad se jave, ali baš i nisu zainteresirani i tako je godinama – kaže Đurđica Stošić iz Škole suvremenog plesa Ane Maletić iz Zagreba, gdje su se i ove godine za 30 predviđenih mjesta prijavila samo tri muškarca.

- Ne bih pravila problem oko toga kriterija. To je vjerojatno i europsko pravilo o ravnopravnosti spolova, a mi imamo većih problema u školstvu, poput upitnih kompetencija učenika koji dolaze iz osnovnih škola s visokim ocjenama. Ali, naučili smo poštovati zakon, pa ćemo i ovaj kriterij, dok praksa ne pokaže suprotno – kaže ravnateljica Škole za medicinske sestre “Vrapče” Sunčica Kuzilek-Pistotnik.

Među njihovim je učenici- ma više od 20 posto muškarca već sada, a kako će biti ove godine, kaže, znat će tek kad završe upisi.

